

derved at svække Tilliden til mig og mine Ord, at forsøge saavidt muligt og efter Ævne at godtgjøre og bevise, hvor liden Bægt der i og for sig kan lægges paa disse meddeelte Dplysninger. Det er mig en Fornøielse her strax at kunne erklære, at hvad jeg i den sidste Samling udtalte med Hensyn til det saakaldte Forsikkringsbrev af 1810, nemlig at et trykt Exemplar deraf skulde vedhæftes enhver Fæsters Fæstebrev, er en Urigtighed fra min Side, og det forholder sig ganske saaledes, som det er sagt i de Thinget meddeelte Dplysninger; men denne Unøiagtighed fra min Side er uforfættelig, og har sin Grund deri, at alle de Fæstebreve, jeg har seet, har dette Forsikkringsbrev været vedhæftet, Noget, som formodentlig Fæsterne selv have gjort; men denne Urigtighed er af ringe Betydning, som ogsaa er blevet indrømmet.

Endnu være kun Gæt mig tilladt: Jeg sagde i forrige Samling, at det Arvesæste, som i 1804 blev tilbudt Bønderne, ikke var noget Arvesæste, og at derfor Bønderne forfæstede det. Naar det i denne Anledning i Dplysningerne hedder: „Det er let forklarligt, at den nærværende Tid betragter med ganske andre Dine disse Arvesæstebetingelser end den daværende, og naar der i de meddeelte Dplysninger tydes hen paa, at disse Arvesæstebetingelser dengang bleve ansæte for meget gode, og naar der tydes hen paa, at man dengang ikke kjendte andet Arvesæste, da forholder dette sig ikke saaledes; thi paa den Tid ikke alene kjendte man, men ogsaa brugte man et ganske andet Arvesæste, nemlig et Arvesæste med Ret til at pantsætte, sælge og udstykke. Dersom jeg ikke huffer feil, blev netop i Aarene fra 1787 til 1800 de nordsjællandske Godser afhændede til Arvesæste netop med disse Rettigheder, og dette kunde umulig være Directionen ubekjendt, da jo disse Godser umiddelbart stødte op til det Frederiksværksske Gods, som

Ogsaa hører til det Classenske Fideicommiss, og der er stor Sandsynlighed for, at General Classen, der boede paa Frederiksværk og der har affattet sit Testament, netop har havt et saadant Arvesæste for Die, som var meddeelt paa de Godser, der vare det Sted nærmest, hvor han levede.

Jeg skal hermed forlade disse Dplysninger og vende tilbage til Sagen selv og bemærke, at det forekommer mig, at Fæsterne paa det classenske Fideicommiss paa Falster med Billighed kunne vente at erholde deres Gaarde til Selveiendom idetmindste til samme Pris som Fæsterne paa private Godser, men dette er saa langt fra at være Tilfældet, at de maae give det Dobbelte, idetmindste nærvædet det Dobbelte. I dette Aar er Fæstet paa et privat Nabogods overgaaet til Selveiendom og Fæsterne have erholdt deres Gaarde for 3000 Rbd., medens en Fæster paa det classenske Fideicommiss, som har faaet Arvesæste, saavidt mig bekjendt, har maattet give nærvædet 6000 Rbd., naar Arvesæsteafgiften blev capitaliseret. Jeg maa beklage, at de Dptegnelser, jeg var i Besiddelse af, denne Sag vedkommende, ere forkomne; jeg kan derfor ikke nøiagtig opgive Summen, men jeg troer, at hvad jeg har anført kommer Sandheden temmelig nær. Skulde jeg have taget feil, saa gjør det mig ondt, og saa beder jeg om Forladelse, og venter at blive bedre underrettet. At Fæsterne paa det classenske Fideicommiss ansee saadanne Priser for ubillige og for høie, troer jeg Ingen vil tage dem ilde op, naar man tænker paa det classenske Testament; jeg er fuldkommen overbevist, at Commissionen kunde og burde give dem billigere Vilkaar, da den kun er forpligtet til at varetage Fideicommissets Sikkerhed og Stadesløsholdelse i Forbindelse med Bøndernes Vel, men om Bøndernes Vel her er taget i Betragtning, kan jeg virkelig ikke see.